

जैंड नार्पण लिङ्गावाट स्वीकृतमिति
२०७० च०३ अ०९

अरुण गाँउपालिका

लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि २०७८

लैंगिक हिंसामा परेका पिडित तथा प्रभावितहरुको तत्काल उद्धार राहत तथा पुनर्स्थापना गरी महिला हिंसा विरुद्ध हुने स्वै प्रकारको भेदभाव तथा हिंसा जस्ता जघन्य अपराधलाई दण्डनिय बनाई प्रभावित व्यक्तिहरुलाई उचित क्षतिपुर्ति दिलाउने साथै स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाको अवसर दिलाई लैंगिक समानता कायम गर्न सहयोग पुग्ने उदेश्यले स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ र लैंगिक हिंसा निवारण कोष (दोस्रो संसोधन) नियमवली २०७६ को मुल नियममवलीको नियम ३ (ख) ले दिएको आधिकार प्रयोग गरी अरुण गाँउपालिकाले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. सक्षिप्त नाम तथा प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधीको नाम "लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि २०७८" अरुण गाँउपालिका रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधी गाँउ कार्यपालिकाले परित गरेपछि लागु हुनेछ ।

२. परिभ्राष्टा : विषय प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधीमा :

- (क) "कार्यालय" भन्नाले अरुण गाँउकार्यपालिकाको कार्यालय सम्फनु पर्छ ।
- (ख) "कोष" भन्नाले नियम ३ बमोजिम लैंगिक हिंसा निवारण कोष सम्फनु पर्छ ।
- (ग) "पिडित" भन्नाले लैंगिक हिंसावाट पिडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्फनु पर्छ ।
- (घ) "समिति" भन्नाले नियम ७ बमोजिमको स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति सम्फनु पर्छ ।
- (ङ) "लैंगिक हिंसा" भन्नाले कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीति जन्य व्यवहार लगायत लैंगिक आधारमा हुने हिंसा सम्फनु पर्छ ।
- (च) "नियमवली" भन्नाले लैंगिक हिंसा निवारण कोष(सञ्चालन) नियमवली २०६७ र लैंगिक हिंसा निवारण कोष(सञ्चालन) नियमवली (दोस्रो संसोधन) २०७६ सम्फनु पर्छ ।
- (छ) "कार्यविधि" भन्नाले अरुण गाँउपालिकाले जारी गरेको लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि २०७८ सम्फनु पर्छ ।

३. कोषको स्थापना :

- (१) लैंगिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना गरिएको छ ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन् :

 - (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ख) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ग) गाँउपालिकाले कोष परिचालनका लागि छुट्ट्याइको रकम,
 - (घ) विदेशी व्यक्ति, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,



अरुण गाँउपालिकाको अधिकार
प्राप्ति प्रशासनिक अधिकार
२०७० च०३ अ०९

- (ङ) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ संस्थावाट प्राप्त रकम,
- (च) अन्य कुनै स्रोतवाट प्राप्त रकम
- (३) उपदफा (१) बमोजिमका रकम गाँउपालिकाले कुनै बाणिज्य बैकमा खाता खोली जम्मा गर्नेछ
- (४) कोषको खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको सयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

४. कोषको उपयोग :

महिला हकहितको क्षेत्रमा गाँउपालिकाले आवाश्यकता अनुसारको रकम कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग :

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिने छ ।
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,
- (ख) पीडितलाई औषधी उपचार गर्न,
- (ग) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
- (घ) कानुनी साहायता, मनौवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्न,
- (ङ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि व्यवसाय स्थापना खर्च रकम अनुदानको रूपमा प्रदान गर्न,
- (च) पीडितलाई पुनर्स्थापना गराउन,
- (छ) गाँउपालिका विपक्षी भएको लैङ्गिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसुरबाट पीडितले प्रचलित कानुन बमोजिम कसुरदारहरुवाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपुर्ति त्यस्तो कसुरदारको कुनै सम्पत्ति नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न सक्ने नदेखिई अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पीडितलाई क्षतिपुर्ति स्वरूप भराउन ।
- (ज) पीडितको लागि समितिले तोके बमोजिमको अन्य कार्यहरुमा ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसननमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताका दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने :

- (१) कोषको रकम **नियम ५** मा लेखिए बाहेको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

७. स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको गठन :

- (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) (दोस्रो संसोधन) नियमवली, २०७८ को **नियम २** को **उपनियम २ खण्ड ग(१)** बमोजिम कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने कामकाजका लागि एक स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति रहने छ ।
- (२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क. उपाध्यक्ष

- संयोजक

ख. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- संदस्य



प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- ग. जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकृत वा सो कार्यालयले तोकिएको व्यक्ति - संदस्य
- घ. प्रहरी कार्यालय वा स्थानिय प्रहरी चौकी प्रमुख - संदस्य
- ड. स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - संदस्य
- च. लैगिंग हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैह सरकारी संस्थाहरु मध्येबाट स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिले तोकेको प्रतिनिधि एक जना - संदस्य
- छ. सामाजिक विकाश शाखा - संदस्य
- ज. महिला तथा बालबालिका शाखा - संदस्य-सचिव

८. समितिको काम कर्तव्य :

- (१) स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाश्रका बमोजिमको हुनेछ ।
- (क) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- (ख) राहत तथा आर्थिक सहयोग सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा नियमन, अनुगमन गर्ने वा गराउने ।
- (ग) लैगिंग हिंसा हुन नदिनका लागि स्थानिय स्तरमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (घ) स्थानिय स्तरमा लैगिंग हिंसामा परेका महिला, किशोरी तथा बालबालिकाको तत्काल उद्धार तथा संरक्षण गर्ने वा गराउने ।
- (ङ) गाँउपालिका भित्र घटेका लैगिंग हिंसा सम्बन्धी घटनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने वा गराउने ।
- (छ) कोष बृद्धिको लागि श्रोतको खोजी गर्ने ।
- (ज) लैगिंग हिंसा निवारण सम्बन्धि अन्य कामहरु गर्ने वा गराउने ।

९. समितिको बैठक :

- (१) कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (२) समितिको बैठक संयोजकले तोकेका मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा चौबिस घण्टा अगाडि समितिका सदस्य-सचिवले बैठकमा छलफल हुने गरि कार्यसुची सहितको सुचना सबै सदस्यहरुलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरुको उपस्थिति भएमा समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ ।
- (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।



*महाराजा योद्धाचार्य अधिकृत
सम्प्रसारितिकाली कार्यालय
व्यापारी बोर्ड
१०८ प्रदेश, बन्दरल*

- (७) समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी, विषय विज्ञ वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन तथा आमन्वण गर्न सक्नेछ ।
- (८) समितिको बैठक सम्बन्धि अन्य व्यवस्था समितिले आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. कोषको रकम उपलब्ध गराउने :

पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि गाउँउपालिकाले कोषको नाममा रकम निकाशा दिनेछ ।

११. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आकार :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउदा देहायको आधारमा देहायका रकम नबढने गरी उपलब्ध गराइनेछ :
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन तिन सय रुपैया र बास बस्नुपर्ने भएमा सो वापत छुट्टै रकम दिनुपर्ने भएमा प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाका दरले बढीमा पाँच हजार रुपैया,
- (ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नुपर्ने भएमा अस्पताल आउदा जादा सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन तिन सय रुपैया, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा बढीमा पाँच दिनको बसोवास खर्च वापत प्रतिदिन पाँच सय रुपैया र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा छ हजार पाँच सय रुपैयामा नबढने गरी लागेको यथार्थ खर्च, पीडित संग आश्रित बालबालिकाका भए बालबालिकाका लागि पनि सोही दरमा खाना खर्च उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
- (ग) कानुनी साहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि अन्यत्र प्रेषण पाँच हजार रुपैयामा नबढने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
- (घ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि विउ, पूजीको रूपमा बस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा तिस हजार रुपैया,
- (ङ) पुनर्स्थापनाको लागि बढीमा पाँच हजार रुपैया,
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको रकम अर्पाप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहितको कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा समितिले त्यस्ता पीडितलाई दुई हजार रुपैयामा नबढने गरि मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नेपाल बाहिर रहे वसेको पीडितलाई समितिले तोके बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

१२. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई तोकिएको ढाँचामा कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।



प्राप्त संस्कृत प्रशासनका अधिकृत
प्राप्त संस्कृत प्रशासनका अधिकृत

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नु पर्ने देखिएमा समितिले **नियम ११** को अधिनमा रहि पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने छ ।

१३. **तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने :**

- (१) यस कार्यविधीमा अन्यत्र जेसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भीर तथा मानविय क्षति हुने देखिएमा समितिको संयोजकले सो प्रायोजनको लागि कोषबाट पन्थ हजार रुपैयामा नबढने गरी मनासिव रकम सम्बन्धित पीडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम अवस्था परी समितिको अध्यक्षले पीडितलाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि वस्ने समितिको बैठकबाट सो विषयमा अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१४. **थप रकम निकासा माग गर्न सक्ने :**

- (१) समितिबाट गाँउपालिकाको नाममा निकासा भएको रकम अपर्याप्त भएमा गाँउपालिकाले सो कारण खुलाई समिति सग थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा समितिले गाँउपालिकाको आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषबाट थप रकम निकाशा दिन सक्नेछ ।
- (३) लैगिंग हिंसा पीडित वा प्रभावित परिवारलाई तत्काल उद्धार तथा राहत प्रदान गर्दा कोषमा भएको रकम भन्दा बढी खर्च भएमा मनासिव कारण र प्रमाण खुलाई केन्द्रिय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिमा थप खर्च भएको रकम माग गर्न सक्नेछ ।

१५. **छुटै खाता खोल्नु पर्ने :**

स्थानिय तहले समितिबाट प्राप्त भएको रकम कार्यालयको नाममा कुनै वाणिज्य बैकमा छुटै खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

१६. **कोषको लेखा र लेखापरीक्षण :**

- (१) कोषको आय व्यायको लेखा प्रचलित कानुन बमोजिम राखिनेछ ।
- (२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकबाट हनेछ ।

१७. **आवर्ति (रिभर्मीड) कोष :**

यो कोष आवर्ति (रिभर्मीड) कोषको रूपमा रहनेछ ।

१८. **प्रतिवेदन पेश गर्ने :**

- (१) समितिले प्रत्येक चौमासिक तथा वार्षिक रूपमा समितिबाट भए गरेका काम कारबाहीको प्रतिवेदन कार्यापालिका र केन्द्रिय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) समितिले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिना भित्र सो समितिबाट अधिल्लो आर्थिक वर्ष भरिमा भए गरेका काम कारबाहीको प्रतिवेदन कार्यापालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (३) स्थानिय तहले उपदफा (२) बमोजिमको प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न सक्नेछ ।



३१/८/३४
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

१९. बैठक भत्ता :

समितिका अध्यक्ष तथा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत कानुन वमोजिमको रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् ।

२०. निर्देशन दिन सम्बन्धे :

कार्यपालिकाले समितिको काम कारवाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक पर्ने निर्देशन दिन सम्बन्ध ।

अनुसुची

(नियम १२ को उपनियम १ संग सम्बन्धित)

श्री अध्यक्ष ज्यु

स्थानिय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति

बिषय : सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

म..... मा वस्ने वर्ष को
 मिति..... मा लैगिंक हिंसावाट पिडित भएको छु । मेरो आर्थिक स्तर ज्यादै कमजोर रहेको छु ।
 म उपर लैगिंक हिंसा भएको कारणले मेरो मानसिक/शारिरिक/सामाजिक अवस्था
 कमजोर भई अशक्त अब्रस्थामा रहेको हुनाले मलाई औषधी उपचार/ कानुनी साहाय्यता एंव
 परामर्श/उद्धार/मनोबिमर्श/स्वरोजगार/पुनर्स्थापना/ अन्य कामको लागि सहयोगको
 आवश्यकता परेको हुदा स्थानिय लैगिंक हिंसा निवारण कोषबाट नियमअनुसार सहयोग रकम उपलब्ध
 गराईदिनुहन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक :

नाम, थर

ठेगाना

दस्तखत

मिति

५६६३२
प्रान्त प्रशासकिय अधिकारी



प्रभुता प्रशासकीय अधिकृत



प्रमाणिकरण मिति : २०७७/०३/१०

आजाले,
विनोद कुमार भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत